

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринка ч. 10, П. пош.
Конто пошт. шлан 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в прим. 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 ал., Німеччині 7-50 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 15 л.
лей, Болгарії 7-50 ал., Австрії
7-50 ал. — Займа адреса 1 зол.

І СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

3 польських справ.

Викликаючи проти відкликання
Бнінського. — Резолюція початкової
ради ЗЛН.

Варшава, 29. червня 1926.

Вістка, що уряд задумує відкли-
кати познанського воєводу Бнін-
ського, викликала у Великопольщі
велике схвилювання. До президен-
та ради міністрів напливають із Ве-
ликопольщі численні телеграми з
протестом проти якоїнебудь спро-
би відкликати воєводу Бнінського.

В Полянській раділа головна упра-
ва ради ЗЛН. в днях 28. і 29.
червня. У висліді дискусії ухвалено
таку резолюцію:

Начальна рада ЗЛН. стверджує,
що державний переворот загрожує
моральним, правовим, політичним
і економічним основам
річчосполитої в хвилі найбіль-
ших зусиль для оволодіння еко-
номічної та фінансової кризи.
І усталення основ державного жит-
тя й розвитку його творчих сил.
Державний переворот перекреслює
працю, яка була вже на покінченні
і вніс у державне життя моральний
розстрій і політичний заколот, на
ново втрутив державу в стан не-
рівноваги та необчислимості тим-
часових урядів, розворушив елемен-
ти, які аміряють до розсадження
польської держави суспільною ре-
волюцією, елементи, які часто сто-
ять на услугах зовнішніх ворогів
Польщі. Начальна рада віддає честь
долягам в обороні права, висловлює
довіря тим, що витривали на
цивільних і військових становищах
і завжди патріотичні елементи, що-
би збродили всі сили для оборони
річчосполитої перед комунізмом
і анархією.

Крім того раджено над справою
зміни конституції і над внесками,
приготованими спеціально вибраною
комісією. Провідною думкою в на-
радах була тенденція повернути
рівновагу між урядом і народом
репрезентацією, як також поверну-
ти довіря краю до правопорядку.
Ухвалено низку змін до проекту за-
кону про зміну конституції, зголо-
шеного ЗЛН. Між ин. поставлено
домогатися введення до сенату ві-
рмістів, репрезентантів високих шкіл
і колегіат.

Заява французького уряду.

Париж, 29. червня 1926.

Французька рада міністрів апро-
бувала урядову заяву, в якій м. н.
сказано, що уряд сподіється, що
не буде збільшувати податків, про-
тино — обвиняти стопу загального
податку та забезпечити ошадності.
Уряд рішений приступити до стабі-
лізації франка, старатися співді-
лати на міжнароднім ринку, не на-
рушуючи суверенності держави.
Вестиме й далі політику миру й
рівноваги, поширять політичні й
економічні договори й арбітражні
конвенції згідно з духом Союзу
Народів.

Ревізія діяльності СРСР. в Англії.

Консервативні члени англійської
палати громад утворили комітет
для слідкування діяльності СРСР.
в Англії і щоб не допустити до
дальшого порушення торговель-
ного договору.

Землетруси.

Шріхський сейсмограф запотував 28.
червня землетрус в околиці Фрибурга.
Крім того запотувано землетрус на від-
далі 363 км., мабуть в Італії, а 29. червня
у віддалі 8.600 км. — 3 Ангори повідом-
ляють, що зах. Анатолії навістия страш-
ний землетрус. Було багато знищених бу-
дівель, втрапи мільйони. — В місцевості
Паджани (на Суматрі) землетрус знищив
майже всі будинки. Було 100 людей тяжко
ранених.

Автомобільна катастрофа.

Білоград, 29. червня 1926.

На шляху Цетинія-Ужегуз авто-
бус, який віз 20 подорожніх, упав
у пропасть. Десять подорожніх зги-
нуло, десять було ранених. Причи-
ною катастрофи незручність шо-
фера.

3 життя наших установ.

Загальні збори Пенс. Інституту.

В суботу 26. червня н. р. відбулися за-
гальні збори Пенсійного Інституту україн-
ських приватних службовиків у Львові.
На порядку наради були: звіт з діяль-
ності старшини і вніс за минулий 1925
рік, звіт ревізійної комісії та зміна деяких
точок статуту. Над звітом з діяльності
линалися широка і незвичайно палка, в
деяких місцях навіть не смачна дискусія.
Головну увагу присвячено в дискусії не-
порозумінням між Інститутом і т. н.
«Дністер» у справі пенсійності «Дністра».
Згідно з обов'язком у Польщі законом
на Пенсійний Інститут перейшов обов'яз-
ок заосмортрування пенсіоністів «Дні-
стра», а рівночасно з тим мали перейти
до нього і всі призначені та зложені
на ту ціль фонди «Дністра» (даліше
«Дністер» мав пенсійний фонд урядників
у власному закладі). З різних причин «Дні-
стер» по нинішій день тих фондів Інсти-
туту не передав і справа опинилася
спершу в вадравському уряді, а потім у
львівському воєводстві.

Тут обі сторони і «Дністер» і Пенсій-
ний інститут у часі дискусії не жалували
собі «компліментів» і не вважали за до-
цільне зазивати щонебудь у папір. З то-
го вийшло за багато присяжності для обох
сторін.

Та причиною незвичайно загостреної
дискусії стала ця справа не тому, що це
справа виключно «Дністра», а тому, бо
вона ілюструвала взагалі взаємовідносини
та напружену атмосферу між хлібодавця-
ми та їх службовиками. В ході дискусії
виявилось, що не всі хлібодавці споку-
ють радо обов'язок забезпечування своїх
службовиків у Пенсійному Інституті, що
вони свої зобов'язання точно не викону-
ють, що від того обов'язку всіма силами
викручуються і т. д. і т. д. Відноситься
це і до хлібодавців — установ і до хлі-
бодавців — приватних людей, як підприєм-
ств, купців, а адвокатів і т. д.

В дискусії все те ілюстрували выска-
заними і невизначено прикрими прикла-
дами. Урядник Інституту вигукнував з ак-
тив найхарактернішими факти таких за-
небудувань з боку хлібодавців. Один такий
факт уважався нашим обов'язком піднести
і в пресі тим більше, що був він оголоше-
ний (відчитаний з акту) всім присутнім
на зборах і викликав серед них велике
обурення. Визначний член теперішньої со-
ціалістично-радикальної партії, адвокат
з Богородчан д-р Осип Когут зареа-
гував на претенсії Інституту до нього, як
до хлібодавця в той спосіб, що вніс до
воєводства **по польським** відповідні ли-
стові, в якому ні більше ні менше, а про-
сив тільки, щоб воєводство зняло його
в оборону перед напастями української
інституції. Таке поведіння визначного
партійного діяча для авчійних смертель-
ників що найменше не арозуміло. Зачу-
ючись що найменше не арозуміло, що
радикальна партія зайнялася
цього справою та сподіється, що вона з
таким своїм членом відповідно поступить.

По дискусії прийняли збори звіт з діяль-
ності старшини й управи значною біль-
шістю голосів до відома. Прийнято також
звіт ревізійної комісії та запропоновані
зміни статуту. Збори закінчилися від год. 4.
по полудні до 12. вночі.

При тій нагоді ще раз дозволяємо собі
замітити, що інші установи та підприємства,
а тим більше службовики повинні до та-
ких справ як забезпечення на стаці літа та

на випадок смерті ставитися серйозніше
і виконувати свої обов'язки, а також ви-
користовувати належні їм права в Інсти-
туті. Сьогодні збори були доказом того,
що ні явні хлібодавці ні службовці не
підлягли на висоту належного розуміння:
одні — своїх обов'язків, інші — своїх
прав.

3 судової салі.

За приналежності до Української
військової Організації.

Львів, 30. червня 1926.

Вчора, не зважаючи на свято ла-
тинського обряду, розправа велася
даліше. В склад лави присяжних
на місце судді, що в неділю нечай-
но знебудував, увійшов вільсований
заступник, який був звільнений
від дальшої участі в розправі пі-
сля покінчення доказового посту-
пування. А що прокуратор, як і о-
боронець д-р Ганкевич свої промо-
ви вже виголосили, мусіли їх вчора
повторити, щоб запізнати з їх змі-
стом нового члена лави присяжних.
Ці промови обмежилися до пере-
повідження змісту виголошених про-
мов, а повторено їх тільки з чисто
формального огляду.

Після того забрав голос обор.
д-р Михайло Волошин, що
в більше як 2-годинний промові від-
пирив закиди акту обвинувачення.

Промову д-ра Волошина подамо
докладніше завтра, сьогодні зазна-
чимо тільки, що вона викликала на
лавах суддів присяжних помітне вра-
жіння. Між иншим д-р Волошин
звернув увагу на спомини пос. Да-
шинського, в яких вожд ППС. на-
водить, що перед 30 роками разом
зі своїм братом ставав перед судом
присяжних у Станиславові, обвину-
вачений за злочин головної зради.
Лави присяжних — як зрештою часто
й тепер буває — складалася в біль-
шості з українців, які одностайно
увільнили підсудних, а після звіль-
няючого присуду кожний з суддів
присяжних підходив до них і сер-
дечно обіймав. Пос. Дашинський
пише далі, що ця постава суддів
присяжних Українців була прито-
кою до нав'язання сердечної зв'язи
між польською й українською мо-
лодю, а урочисте зобрання мало
місце на полях під Станиславом,
де спільно відспівано цілу низку
чудових українських пісень. Історія,
як бачимо, повторюється.

Адв. Волошин, навівши цей факт
з відомої книжки Дашинського,
висказав надію, що судді присяжні
в теперішньому процесі своїм вер-
диктом повинні причинитися й від
себе до зладнення тертя між обо-
ма народами, тому повинні обви-
нувачених молодих українських па-
триотів-ідеалістів увільнити.

Сьогодні промовлятимуть обо-
ронці д-р Шухевич і д-р Глуш-
кевич, після чого передсідник збе-
ре у резюме вислід дотеперішньої
розправи, щоб ще раз докладно
з'ясувати суддів присяжних в ці-
лій справі. На скільки промова д-ра
Глушкевича скінчиться сьогодні
пополудні, не є виключене, що
присуд западе ще сьогодні вночі.

Біржа.

Гроші.

Тенденція легко знижкова. Обо-
рот слабкий. Курс долара піддер-
жаний. Амер. долар 9-78—9-80, кана-
дський долар 9-70—9-72.

В ері „морального оздоровлення“.

(Від нашого кореспондента.)

Кремлянець на Волині,
28. червня 1926.

Кажуть, що українській делегації,
що складалася з послів С. Козинь-
кого та В. Дмитріюка і сенат. М.
Черкавського, міністр внутрішніх
спр. в Млодзяновський мав сказати
між иншим таке: Всі домагання, які
український народ ставить польсько-
му урядові, уряд цей поділяє на дві
категорії: максимальні і — так би
сказати — негайні, пекучі. До пер-
шої категорії належить домагання
широкої територіальної автономії;
до категорії другої — домагання
рідної української школи, справж-
ньої громадянської рівності і т. н.
І коли домагання автономії не дасть
ся задовольнити негайно, бо спра-
ва автономії належить до таких кве-
стій, що вимагають попереднього
вистудіювання, належної розважно-
сти і певної психологічної підго-
товки серед польського громадян-
ства, то зовсім що инше дома-
гання другої категорії, наприклад —
домагання української школи є таке
елементарне, що не становить жад-
ної квестії. Рідна школа українська
— казав міністр — Українцям на-
лежить, і її вони будуть мати.
Утрактивизм — це нонсенс, а кожна
польонізаційна акція уряду є шкід-
лива для самої польської держави,
бо викликає серед мас незадоволен-
ня, створює ґрунт, спротивний для
антидержавної агітації...

Як українська делегація прийняла
розумування міністра внутр. справ
що-до справи першої категорії —
це инша справа, але запевнення —
і то в формі категоричній — що
Україні матимуть свою школу, що
крида, зроблена Українцям Стан.
Гравським, буде швидко направи-
лена, що їм більше не буде чинитися
ніяких перешкод у справі рідного
національно-культурного розвитку —
делегатія прийняла із задоволенням
і навіть у деякій мірі з вірою й на-
дією. Адже це говорив член уряду,
що взяв на себе місію „морально-
го оздоровлення“ Польщі і напро-
влення в ній заблуканих внутрішніх
відносин, в тому числі й національ-
них.

Але так говориться і такі запев-
нення дається там, у Варшаві, в мі-
ністерських кабінетах. Цілою що
инше говориться і робиться тут, на
місцях, де не послав і сенаторам, а
звичайним Українцям приходиться
добиватися полагождення найзвич-
айніших справ, що їх п. міністр
назвав „пекучими“. Для прикладу
беремо одну справу саме з тої ка-
тегорії справ, які міністр назвав
пекучими, негайними, такими, що
безумовно будуть полагождені по-
зитивно, — справу школи.

Є у нас, в Кремляні, українська
гімназія, одна із трьох існуючих на
Волині гімназій з українською ви-
кладовою мовою. Відкрито ту гім-
назію в Кремляні за часів гетьмана
як гімназію державну. Само собою
розуміється, що з приходом поль-
ської влади вона стала приватною
і без права прилюдності. Якби тіль-
ки штук не робилося, аби гімназія
цілою перестала існувати: то вчи-
телі гімназії не мають польського
„обивательства“, то будинок невід-
повідний, то польоністика але по-

2. *журнал Византизма Словен. Писа. Писа. Ринок и. 10*

ставлена! Всі ті причини треба було вічно згадувати, просити, кланятися, обіцяти, щоб анову отримати концесію на один рік. Праці, клопотів і нервів це коштувало немало. Але все це директор гімназії з учителями мужно переломали, витримували. Витримали навіть у цьому році величезні матеріальні нестатки, до яких також doprowadила гімназію волинська шкільна кураторія, закритиши три перші класи. Але заповнена урядом „аміна відносин“ дала нарешті якусь надію, що вже не буде ні перешкод, ні причинок, що нарешті настала змога вірно провадити освітню працю на користь рідного народу. Але це так тільки здавалось.

Над кременецькою гімназією знову напала хмара. На цей раз роблять підступ, щоб позбавити українську гімназію виняткового будинку: роблять також і обіцянки і залякування. Обіцяють і директорів і учителів, а разі добровільної ліквідації гімназії, дати добру компенсацію. В протилежному разі, кажуть, ніхто — ні директор, ні учитель — не distantує польського громадянства, не буде також поновлена концесія на гімназію. Так одно говорить міністри у Варшаві, а друге робиться тут на місці. Люде дивуються: Що ж це значить? Деж та заповідана аміна відносин? Треба ще додати, що отсі хмари поновили над кременецькою гімназією заради після побуту в Кременці лучшого куратора Сікори, який приїхав до Кременця просто з Варшави, де відбувалася нарада над тим, як реорганізувати православну духовну семінарію, що міститься в Кременці, і православну духовну школу, що дотепер міститься в Дермані. Як кажуть, вирішено з тих 2 шкіль зробити одну 9-класову духовну гімназію в Кременці, очевидно, з польською викладавкою мовою (проти того митроп. Діонісій не має нічого). Для приміщення цієї чудернацької гімназії підшукується помешкання і жертвою має стати українська гімназія.

Для людей легковірних це добра наука. **Кременецький.**

Пам'ятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на шадничу книжечку ч. 7910.

Мих. Рудницький.

Грицько Чупринка.

Галицький читач зі здивуванням уявляє в руки нововиданого том поетичних творів Грицька Чупринки. У ньому 425 поезій поета, якого в нас знають лише з доривочно заблуканих маленьких зшитків! Особиста трагедія Чупринки — його розстріл більшовиками в 1921 р. за участь у потайній українській революційній організації — стала тою рідкою шашливою нагодою для поета, який діждався кілька літ після смерті повного видання своїх творів, тоді як інші великі поети, Франко нпр., жданимуть на таку подію ще довго.

Сумом віс з цього прегарного видання. Перш усього тому, що воно лежатиме на книгарських полицях, а не на столі галицького інтелігента. У нас поезія не мала ніколи читачів. Цим розяснюється її бідолашний стан і повна відокремленість від шляхів, якими ширяла увага поетів на Великій Україні. Чупринка — пів інтелігент, з нескінченною середньою школою, відчуває потребу йти наздоган сучасним російським поетам, які творять на вершинах європейських досягнень. Воєнним найбільшого з галицьких: Франка,

*) Гр. Чупринка: Твори. І-ше посмертне видання з матеріалами до історії тексту, під редакцією Павла Богачкевича. З аступною статтю Володимира Портрет роботи проф. П. Холодного. Окремий Р. Лівського. Прага 1926. Український Громад. Видавничий Фонд. Ціна 2 дол.

Ко-Грес „Суфражу“ в Парижі.

Його історія і завдання. — Цього-річний конгрес.

Міжнародний Союз для виборчого права жінок (International Women Suffrage Alliance, запроєктований на жіночому з'їзді у Вашингтоні 1902 р. оснований два роки опісля на з'їзді в Берліні. Тоді опрацьовано остаточно його перший статут і намічено працю при співучасті представниць сімох народів. Як сама назва вказує, метою „Союзу Суфражу“ була боротьба за виборче право для жінок і в тому напрямі велася праця до всевітньої війни. На першому повноцінному З'їзді в Женеві 1920 р. мів „Суфраж“ а доволі лекким подати своїм членам до відомства, що двадцять одна держава признала жінкам усі громадянські права нарівні з мужчинами, а осягнення цих прав в інших краях стає вже тільки питанням часу.

Від жіночого з'їзду датується зміна цілого характеру та напрямку „Суфражу“. Боротьба за виборче право для жінок не могла остати головним і єдиним завданням цієї міжнародної організації. Стало ясним, що осягнення громадянської рівноправності не вичерпує ще всіх завдань жіночого руху, — що у всіх державах існує ще чимало законів, які кривдять жінку і багато соціальних лих, яких жертвою паде в першу чергу жінка. Рівноправні умовини праці, опіка материнства і родини, державна приналежність замужньої жінки, соціальне та правне становище незамужньої матері і її дитини, боротьба з проституцією і торговлею жінками — ось питання, над яких розв'язкою, через переведення нових законів, працюють жінки сорочка п'яти народів злучені сьогодні в „Союзі Суфражу“.

Жінка-посол заступає цілий народ, не лише жіноцтво. її обов'язком є працювати для свого народу і для своєї партії, однак понад тим стояти завдання чисто жіночі для яких переведення мусять взаємно собі помагати жінки цілого світа без ріжниць націй та політичних переконань. Ці слова визначної німецької громадянки посла d-г Gertrud Bäumer, висказані в один з промов підчас конгресу в Парижі, характеризують вповні сьогодишню ідеологію „Союзу Суфражу“.

Для підсумування своєї праці та

посвіт та для намічення планів на майбутнє відбувається раз на три роки конгрес „Суфражу“.

Сьогоднішній конгрес відбувся в дні 28. травня до 8. червня в Парижі. Як місце нарад вибрано народно-століщу Франції, яка, мов на глум скрізь видимим написом Egalité, Fraternité, Liberté не признала досі громадянських прав жінок. Попри всі свої ділові праці, конгрес мав дуже маркантийний маніфестаційний характер.

Французька Секція „Суфражу“ зробила все, що могла, для пропаганди ідей жіночого руху серед свого громадянства, якого більшість ставляться до них не так може по-роже як байдуже, або іронічно. Ці настрої можна було найкраще заприлюдити підчас маніфестаційної поїздки „ішс-тг-і-мн“, яка входила в програму конгресу. Протягом 3-х годин переїхало біля 200 учасниць конгресу Париж адовж і вишири у великих автах, на яких виділи великі написи „усі жінки мають голосувати“, „для всіх рівні права“ тощо. Головними вулицями супроводжували різні сміх, іронічне скринення уст або адвигнення раменами. Кілька признали сміх, які маніфестанти почули — були сказані „по-англійськи. Змінилася картина, коли ми вихали у вузькі вулиці передмістя. Тут, що крок нас вітали, лунали брала ти оклики: „так повинно бути“. Ми маємо всі обов'язки, платимо рівні податки — хочемо мати всі права“. Одна перекупка квітів не жалувала кинути в кожне авто по китиці.

Так отже конгрес вітав сердечно лише париський пролетаріат, но... і офіційний Париж. Цей приймав членів конгресу як ніяка століща досі суфражисток не приймала. (Піднесла це при прощанні президентка „Суфражу“ Корбет Амбі з малою заміткою, що не вважаючи на таку прекрасну та ширшу гостиню, конгрес, на жаль, мусить усе тямити, що французька жінка ніяких прав не має.) На засідання і бюро конгресу віддано всі найкращі салі „Сорбонн“ (університету), для одної маніфестації найбільшу салю в місті „Трокадеро“, президент міста гостив учасниць конгресу в приємних салях „Hotel de Ville“, „Опера“ дала святочну виставу і президію прийняли в сенаті та палаті послів — одним словом суфражистки мають з Парижа гарні спомини. Однак чи фран-

цузька жінка буде мати з цього яку реальну користь — не знає.

Конгрес, в якому взяло участь біля тисячі жінок з цілого світа, був організований без закладу.

Дві великі салі „Сорбонн“ займав секретаріат з відповідними адміністративним апаратом, окремо поміщено бюро інформаційні, пресо-лі, власний відділ поштової, телеграфічний і телефонний. Частину вестибюлу займала виставка ручних жіночих робіт, а яких розпродажі призначено дохід на цілі конгресу. Делегати поділено на кілька груп, а яких кожна мала відзначити іншого коліру. І так були делегати з правом голосу. Іх заступники, делегати інших жіночих організацій, журналістки і гості. Відповідно до цього поділу були призначені місця у великому амфітеатрі „Сорбонн“, де відбувалися усі засідання і маніфестації. Для надання міжнародного характеру конгресу мусіла кожна делегація привезти свій національний прапор в амфітеатрі, а президентки кожної групи сиділи підчас офіційних засідань на естраді зі стажками в національних колірах. На салі кожна делегація мала заадресовані призначені місця з великим написом — назвою краю. Порядок на салі удержували англійські пластунки. **О. Шеларонч.**

Неповозним привітання з правилами ГАГ без кави. І щоб зменшити шкідливі наслідки для тих, що п'ють каву з кофеїном. З власного досвіду можна потвердити, що каву ГАГ без кофеїну не можна ніяк відірвати від звичайної доброї кави. Др мед. Г.

По широкому світі.

Німецько-радянська угода закінчилася позичкою для С. Р. С. Р. Німецький уряд дає 130 міль. мар. другу таку суму німецькі банки. Німецький уряд сподіється цією позичкою забезпечити для свого промислу деякі користі, з огляду на напружені взаємини С. Р. С. Р. з Англією.

В англійському парламенті приготується гостра дебата про конфлікт з вуглекопами. „Лейбор парті“ (робітничка) поставити внесок проти закону про 8. год. день праці в копальнях. Представник шахтарів заявив, що вуглекопи згодяться радше на зменшення плати як збільшення годин праці.

Коли він починає філософувати на теми буття, терміни зі словника чужих слів або публіцистичної статті тиняє без заганяння у лірику. Наприклад:

Що таке — переживання?

Ряд умовин!

Після рання про кохання
Сіють холодом хуртовини
Воскресає в цвіт травня
Тільки з цвітот і проходить;
Тут чорна, тут двана
Жар кохання,
Сподівання
Снігом-льодом розхолодити.

Настрій летиться з такою безконтрольною красомовністю, що навіть творчість генія умикається йому в образі криниці, з якої летиться вода:

Хто нам скаже, хто покаже,
Звідкіля геній в о д у л е ? —
Хто питає в розумі,
Що життя йому дає?

Брижжє щастя й ріки лиха
Ллються разом з джерела,
Та не всім відкрита вітра
Засувань добра і зла.

„Тайна Генія“.

Краса, істина, свобода, щастя, творчість, дух, мета, причина — всі ці абстракти є для Чупринки такими простими, самозрозумілими словами як квітка, метелик, веселка, дощ, хмарка чи яканебудь інша прикраса його вічно ближкого, рижноманітного красивду. Цей крас-

При всьому багатстві його ідей і силі вислову, засоби його поетичної лямбаторії на-пів прозові: слово не має в собі там, де треба — гучності, дзвінкості, ніжності, шовкової м'якості, химерної туги за новою матеріальною поволокою. Покладіть сторінку Франка поруч Капрівича, Тетмаєра, Штафа, а навіть другорядних талантів, як Ридля чи Жулавського, а зрозумієте що ріжнись.

Чупринка хотів стати українським Бальмонтом. До цього бракувало йому освіти. Сказати ще: таланту? Як відділити зовнішні засоби вислову у поета від того, що дімає в його душі як невисловлена потреба, про яку не знаємо нічого, заки вона не проявила себе в слові? Ні. Здається, що Чупринка мав цього таланту, у розумінні хисту віршувати, аж надто. З нього сипалися образи та строфи так швидко, що думка приходила за пізною. Його творчість прегарний приклад, яку роллю грає у поета нестача глибшої освіти і самокритицизму. В навіні настроїв малюнок відірнується у нього абстрактні терміни, паперові символи і він не відчуває комізму, коли мету життя, величний абстрактний ідеал, замальовує як погасту добру на сценічній аматорську виставу, ще й у такій підстрибуючій строфі:

Вся в колочках, вся в гірляндах,
І в тернах, і в пишних квітах,
Вся в коштовних діамантах,
І в блискучих оцінцях!
В млі горить моя мета —
І гоїхона і свата.

вид полишас часто вражіння малюнків з диточих книжок, де на одній сторінці можна помістити пів копи ріжних предметів і підписати це все якимсь поважним словом „праця“. Диссонанси між заголовками поезій Чупринки і їх змістом — характеристичні. Він подолений таємною глибиною абстрактів: „Майбутність“, „Нахнення“, „Найвищий лозунг“, „Творчі слози“, „Муки творчості“, „На аванпості“, „Забуття“, „Звуки тайни“, „Цвіт душі“, „Ділема“, „Контрасти“, „Паралелі“, „Над життям“, „Зміст краси“, „Ближкі душі“... — коли читаєш такі обіцяючі надписи, сподієшся входу крізь ворота Сезама, — а за ними здебільша бренькі дзвіночки музики.

Одним з настирливих мотивів поетичного настрою Чупринки — розумування над власним нахненням. Він залюбки бачить себе в зеркала, як сидить і пише. Іш функція виділяється йому повною небесної глибини та величі. Тайна творчості ходить біля нього, мов гуски по леваді. І коли він переходить тільки що межу української левади, щоби перескочити річку, яка вмикається йому Летою, зустрічається зі світом банальною, паперовою літературою. Приймає, стерпна наівність поета з мелодійним ухом стає нестерпною наівністю неосвіченого бадакуна, що мудрує на метафізичні теми.

З усім тим приривайте зусналі Чупринки з галицькими поетами останнього 30-ліття і побачите, що й вони, при всій своїй університетській освіті, не почувають себе